

Hofrådets Hus og H.C. Andersen

af Thora Nissen, Augustenborg

Da H.C. Andersen besøgte Hertug Christian August II og Hertuginde Louise Sofie og de fem børn i Augustenborg d. 11.-29. september 1844, fik han af og til tid til at besøge personer, han havde truffet ved forskellige lejligheder på slottet. Til Herredsfoged, Hofråd Prehn i Hofrådets hus kom han dog også i et praktisk ærinde, men fik samtidig en hyggestund her.

I dagbogen d. 27. september skriver han: "Fået Pas viseret hos Hofrath Preen (Prehn), hilst der i Huset paa Fru Pedersen og set Billeder; en Frøken Brandt der i Huset."

Foruden hofchef Eduard von Cossel, der boede på selve slottet, var der to hofråder ved slottet, nemlig Overinspektør, Hofråd Barth, der boede på Slotsallé på det sted, hvor senere Kystsanktoriet blev opført og nu i nyere tid Fjordparken. (Her var en "smuk, amfiteatralisk have ned til fjorden", som General de Meza senere fremhævede). Barth havde bl.a. hovedansvaret for alle hertugens godser og gårde, men var også hertugens hofråd, som varetog hertugfamiliens arrangementer m.m. Han og hofchefen var f.eks. i 1842 med hertugfamilien på Gisselfeld, hvor hertugindeens mor boede, og hvor H.C. Andersen traf hertugfamilien første gang.

Den anden hofråd var herredsfoged Johann David Thomas Prehn (1795-1864). Han var uddannet jurist og havde den vigtige opgave at styre de juridiske opgaver i herredet og mødte mange folk på sit kontor. Han og Barth var naturligvis hertugtro til det sidste, og da Kong Christian den 8. kom med sit sprogreskript i 1840 om dansk retssprog og dansk tale i stedet for tysk på stænderforsamlingen i Slesvig efter ønske fra de danske, vakte det jo hertugens og hans embedsmænds store harme, og Prehn skal have udtalt, at de danske bønder talte jo sønderjysk, som ikke havde meget med dansk sprog at gøre. Derfor var det svært for de tyskuddannede embedsmænd at forstå dansk. Kongen lavede da et kompromis, så resultatet blev, at de, der ikke kunne tale og forstå tysk på stænderforsamlingen, måtte tale dansk. Hofchef von Cossel samt Barth og Prehn tilrettelagde også hertugfamiliens hurtige flugt i marts 1848, og Prehn fortsatte med at tjene hertugen efter 1848. Men H.C. Andersen har sikkert truffet Prehn flere gange under sit ophold på Augustenborg og snakket godt med ham.

Fru Pedersen (Petersen), som H.C. Andersen omtaler, var enke efter den tidligere Overinspektør, Hofråd Christian Petersen (før Barth) på Slotsallé. Hun hed Charlotte Louise Christine Petersen. Da hun blev enke og skulle ud af det store hus med sine børn og stedbørn, bosatte hun sig i et mindre hus på Storegade. Her havde hun to unge lejere, og den ene var Prehn. Han var ugift, og da han blev hofråd og flyttede ind i Hofrådets Hus, flyttede hun ind her som lejer hos Prehn. De skiftede altså roller. Hun havde en stor pension og førte stort hus og havde ung pige i huset, nemlig den 21 årige Nancy Mathilde Brandt. Man fornemmer, at H.C. Andersen og fru Petersen kendte hinanden godt i forvejen. Hun var tæt knyttet til hertugfamilien. De ser billeder sammen. Og året efter, da han besøgte familien på Gråsten Slot, var Fru Petersen også med en aften, hvor han improviserer digte, måske digtet om Jenny Lind (som han var ret betaget af og skulle møde senere i Berlin) – et emne, som man drillende gav ham at digte om. Fru Petersen har sikkert også som de andre skrevet to rim ned, som han skulle bruge. H.C. Andersen klarede det vist fint uden at rødme.

Der var et ret lystigt selskabsliv i de højere lag af embedsmændene ved hoffet i Augustenborg, og Prehn var et velkendt ansigt her. Mange af embedsmændsfamilierne var for øvrigt gift ind i hinanden, og søskende havde også stillinger her.

Før Prehn flyttede ind i Hofrådets Hus, var det beboet af Herredsfoged og Hofråd Heinrich Johann Matthiesen (som for øvrigt var bror til Overinspektør og Hofråd Benedictus Matthiesen på Slotsallé). Den forrige herredsfoged og hofråd var Friedrich Wilmerding, men han boede IKKE i Hofrådets Hus, men havde selv bygget et hus (overfor Kavalerbygningen, som ikke var bygget endnu på det tidspunkt) – altså det hus, som i dag er fotografatelier.

Kilder:

H.C. Andersens dagbøger 1825 -1875. Bd. I -XII. Udg. 1995-1996. (bd. II og III samt udførligt personregister)

Clausen, H.P. og Jørgen Paulsen: Augustenborgerne. Slægt - Slotte - Skæbne. 1980

Pedersen, Mikkel Venborg: Hertuger. At synes og at være i Augustenborg 1700-1850. 2005

Wogens, Nic. Kort over Augustenborg. 1796

Thora Nissen